

Департамент культури і туризму  
Харківської обласної державної адміністрації  
Харківська обласна універсальна наукова бібліотека



## КРАЄЗНАВЧА КНИГА ХАРКІВЩИНИ 2012

Анотований каталог видань

Харків ХОУНБ 2013

ББК 91.11 (4 Укр – 4 Хар)

К 78

**Краєзнавча книга Харківщини 2012 [Текст] : анотований каталог видань / Департамент культури і туризму Харк. облдержадмін., Харк. обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: Н.І.Грайворонська, Л.М.Конопля. – Х. : ХОУНБ, 2013. – 51 с. : іл.**

Анотований каталог інформує читачів про книги краєзнавчого напрямку видавництва та поліграфічних підприємств регіону, а також про друквані видання, присвячені Харкову й Харківській області, що вийшли в Україні та надійшли до фонду РІЦ “Харківщина” Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки протягом 2012 року. Показчик є продовженням започаткованої у 2011 році серії “Краєзнавча книга Харківщини”.

У каталозі містяться бібліографічні описи книг та анотації до них **(використані анотації із книг, які запропоновані авторами або видавництвами)**, подаються копії обкладинок. Бібліографічний опис здійснено за чинними в Україні стандартами. Літературу розміщено відповідно “Схеми краєзнавчого каталогу ХОУНБ”. Окремим розділом представлені видання, що продовжуються, неопубліковані видання ХОУНБ. Для зручності користування до каталогу створений допоміжний апарат (“Іменний показчик”, “Алфавітний показчик назв творів”, “Зміст”).

Видання адресовано фахівцям книговидавничої справи, представникам органів державної влади та управління, керівникам бібліотек, книгарень, працівникам бібліотек і музеїв, краєзнавцям, науковцям, студентам та усім тим, хто цікавиться книжковою продукцією та історією краю.

Укладачі

Н.І. Грайворонська

Л.М. Конопля

Редактор

Н.І. Грайворонська

Комп’ютерний набір

Н.І. Грайворонська

Комп’ютерна верстка

Л.М. Конопля

Відповідальний за випуск

Л.О. Сашкова

© Харківська обласна універсальна  
наукова бібліотека, 2013

# **ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ В ЦІЛОМУ**

## **Загальні праці про область**

**1. Харьков. Золотые страницы 2012 : справ. предприятий, орг. и учреждений Харькова и Харьк. обл. – Изд. 19-е. – Х. : Золотые страницы, 2012. – XLVIII, 766 с.**

Справочник предприятий, организаций и учреждений Харькова и Харьковской области. Информация представлена по состоянию на 1.02.2012.

Кроме того, издание включает карты-схемы Украины, Харьковской области и г. Харькова; информацию о посольствах, консульствах, представительствах зарубежных государств в Украине, а также Украины в зарубежных государствах (на основании данных сайта Министерства иностранных дел Украины); информацию о маршрутах городского транспорта; перечень почтовых индексов; коды автоматической международной и междугородной телефонной связи; статистические данные по области (на 1.01.2011); информацию для пользователя (о структуре и вариантах поиска: рубрикатор, навигатор, отраслевой раздел, алфавитный указатель).

**2. Харьков : справ. по названиям: 7000 улиц, площадей, скверов, районов... / Харьк. нац. пед. ун-т им. Г.С.Сковороды, Гос. арх. Харьк. обл., Харьк. гос. науч. б-ка им. В.Г.Короленко, Центр краеведения Харьк. нац. ун-та им. В.Н.Каразина. – Х. : САГА, 2011. – 431 с.**

Книга содержит 7 тыс. заметок, рассказывающих об урбанистических объектах Харькова (улицах, площадях, скверах, административных и исторических районах), их наименовании и изменении названий. Собрана информация о таких географических объектах, как возвышенности, овраги, речки и т.д. Книга помогает узнать, как Харьков развивался и изменялся, (эти процессы отразились в названиях улиц, поселков, оврагов и других городских объектов). Для написания справочника авторы пользовались архивными документами и публикациями прошлых лет.

Книга рассчитана на краеведов, историков, студентов и учащихся, всех тех, кто интересуется прошлым города Харькова.

## **Видатні діячі і край. Знатні люди краю**

**3. Академик Владимир Михайлович Ажажа / Нац. акад. наук Украины, Нац. науч. центр “Харьк. физ.-техн. ин-т”, Ин-т физики твердого тела, материаловедения и технологий. – Х. : ННЦ ХФТИ, 2011. – 98 с.**

Книга посвящена памяти выдающегося физика экспериментатора, работавшего в харьковском физико-техническом институте с 1967 по 2009 гг., академика НАН Украины – Владимира Михайловича Ажажи.

Фотографии отобраны из архива ННЦ ХФТИ и личного архива В.М.Ажажи.

**4. Гмыря Б. Дневники. Щоденники : 1936–1969 / Б.Гмыря. – Х. : Фолио, 2010. – 879 с.**

Борис Романович Гмыря (1903–1969) – выдающийся украинский певец (бас), вокальное искусство которого известно не только на родине, но и далеко за её пределами.

Известно много случаев ведения дневников писателями, поэтами, политическими деятелями, но совсем мало – певцами, особенно такого уровня и масштаба, как Б.Гмыря. В его записях (а вел он их в течение 33 лет практически ежедневно) раскрывается облик певца в его сомнениях, переживаниях, творческих поисках, раздумьях.

Скупно отмечая свои успехи и щедро – неудачи, Борис Романович ничего не скрывает от себя, а потому интересен читателям и, прежде всего, тем, кто начинает свой путь на оперной сцене. Его дневники, впервые издающиеся без купюр и сокращений, дополненные письмами, рецензиями, воспоминаниями, комментариями, иллюстративными материалами (многие из них публикуются впервые), дают полное представление о творчестве и необыкновенно трагической судьбе Бориса Гмыри, а также об эпохе, в которой он жил.

**5. Миславский В.Н. Искусство фотографии Альфреда Федецкого = Sztuka fotografii Alfreda Fedeckiego / В.Н.Миславский; Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w**

**Charkowie, Харьк. гос. ун-т искусств им. И.П.Котляревского. – Х. : Фактор, 2009. – 127 с.**

Книга про життя і творчість видатного фотографа кінця XIX – початку XX ст. – Альфреда Федецького (1857–1902), який жив та працював в Україні. Фотохудожник багато експериментував у сфері кольорової та рельєфної фотографії, зняв перші в Російській імперії хронікальні фільми, неодноразово виборював престижні винагороди на міжнародних фотовиставках...

**6. Миславский В.Н. Механик-изобретатель Иосиф Тимченко в документах и воспоминаниях / В.Н.Миславский, В.Г.Гергеша; Междунар. фестиваль короткометраж. кино “Харьк. сирень”, Одес. нац. ун-т им. И.Мечникова и др. – Х. : Фактор, 2012. – 287 с.**

Книга про життя та творчість талановитого українського механіка-винахідника кінця XIX – початку XX ст. Йосипа Андрійовича Тимченка (1852–1924), котрий більшу частину свого життя присвятив праці в Новоросійському (нині – Одеському) університеті. Володар 8 Золотих та Срібних медалей російських та всесвітніх виставок. Тимченко сконструював десятки унікальних приладів і механізмів, винайшов перший у світі прототип кінематографа. У монографії використані маловідомі архівні документи, фотографії, свідоцтва, більша частина яких публікується вперше.

Книга розрахована на широке коло читачів, які цікавляться історією розвитку техніки, а також історією рідного краю.

**7. Парамонов А.Ф. Летчик-штурмовик Иван Мусиенко / А.Ф.Парамонов. – Х. : Харьк. част. музей гор. усадьбы, 2012. – 55 с.**

Книга знакомит читателя с жизнью летчика, Героя Советского Союза Ивана Александровича Мусиенко (23.09.1915, с. Ямное Богодуховского уезда Харьковской губернии – 24.08.1989, Львов).

Прослеживается путь от курсанта Чугуевского военного авиационного училища летчиков до заместителя командующего 57-

й воздушной армии по боевой подготовке... Трудные дороги войны и мирное небо...

Для широкого круга читателей.

**8. Семейкина Н.Н. Две певички – две судьбы: С.Ф.Селюк-Рознатовская и Г.С.Селюк-Лапина / Н.Н.Семейкина. – Х. : Новое слово, 2011. – 166 с.**

В книге рассказывается о жизни и творческой судьбе двух талантливых певичек, красивых и неординарных женщин, принадлежащих к одному роду: С.Ф.Селюк-Рознатовской и Г.С.Селюк-Лапиной, чья деятельность ярко отражает особенности развития оперной и вокальной культуры дореволюционной и советской России и Украины.

Книга предназначена для музыковедов, краеведов и самого широкого круга читателей.

**9. Швачко Т.О. Євгенія Мірошніченко / Т.О.Швачко. – К. : Музична Україна, 2011. – 278 с. : іл.**

Книжка присвячена життю і творчості видатної української співачки, народної артистки України та СРСР, лауреата Національної премії країни ім. Т.Шевченка та Державної премії СРСР, Героя України Євгенії Семенівни Мірошніченко.

За 40 років плідної творчої діяльності в Національній опері України вона створила неперевершені вокально-сценічні образи, які увійшли до скарбниці українського і світового оперного виконавського мистецтва.

Розрахована на вокальних педагогів і студентів музичних вузів, шанувальників оперного мистецтва та широке коло читачів.

**10. Юрчук В.І. П'ятдесят літ на сторожі української науки та культури / В.І.Юрчук. – К. : Персонал, 2012. – 223 с.**

У книзі висвітлено творчий шлях видатного українського науковця Д.І.Багалія, який зробив значний внесок у скарбницю

розвою українознавства, висвітлюючи у своїх працях усі сторони життєдіяльності українського народу.

## ІСТОРІЯ КРАЮ

**11. Дяченко М.В. Хатній космос : нариси-есе / М.В.Дяченко. – Х. : Майдан, 2009. – 119 с.**

До книги ввійшли написані у формі філософських есе нариси, оповіді, спогади автора, в яких він відображає окремі епізоди зі свого власного життя і, зокрема, пори дитинства. У своїх розповідях він описує життя того покоління, яке символічно визначається як “діти війни”. Певна увага приділяється побуту сільського життя 40-50-х років минулого століття.

Видання адресоване широкому колу читачів.

**12. Кашаба О.Ю. Внесок освітян Харківщини в розвиток історичного краєзнавства в 20-х – початку 30-х років ХХ ст. : монографія / О.Ю.Кашаба ; Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, Центр краєзнавства. – Х. : ХНУ, 2009. – 171 с.**

Монографію присвячено комплексному дослідженню процесу формування та становлення історико-краєзнавчих знань на Харківщині, визначається їх роль в історіографії 1920-х – початку 1930-х рр.

На підставі опрацювання широкого кола джерел всебічно вивчається історико-краєзнавча діяльність освітян краю, яка була підґрунтям для локальних досліджень. Розглядаються організаційні форми участі освітян в історико-краєзнавчих дослідженнях, розкриваються науково-методичний, виховний, просвітницький аспекти історико-краєзнавчої діяльності освітян; висвітлюється їх внесок у вивчення місцевої історії, узагальнюється набутий досвід.

Призначається для істориків, краєзнавців, викладачів, студентів, учителів, громадських діячів, усіх, хто цікавиться історією Харківщини 1920-х – початку 1930-х років.

**13. Книга Пам'яті України. Харківська область. Т. 1 (29). Переможці. – Х. : Обл. пошук.-вид. наук. ред. Кн. Пам'яті України, 2008. – 687 с.**

До першого тому підсумкового історико-меморіального видання серіалу “Переможці”, мета якого – сприяти популяризації серед світової спільноти вагомого внеску українського народу в перемогу у Другій світовій війні – увійшли поіменні списки з розширеними біографічними даними громадян України – учасників Великої Вітчизняної війни, чия доля пов'язана з м. Харків і областю: Героїв Радянського Союзу, офіцерів, воїнів рядового складу.

**14. Коваль В. Матеріали к истории пивоварения в Харьковской губернии / В.Коваль. – Х. : Харьк. част. музей гор. усадьбы, 2011. – 56 с.**

Из главы “Несколько слов о пиве, истории его развития в Харьковской губернии с VII до начала XX века”: “Как напиток пиво было известно еще древним египтянам; на Руси оно употреблялось еще с IX века (впервые стали варить с добавлением хмеля при Иване Грозном в середине XVI века)... История не сохранила имен первых пивоваров, которые несомненно пришли в числе других переселенцев с правобережной Украины на территорию нынешней центральной части Харькова в 1648 году. Документы свидетельствуют о том, что уже в 1665 году, т.е. через 11 лет после постройки Харьковской крепости, у жителей города было 4 пивных и 501 винокурный котел...”.

**15. Куделко С.М. Харьков: хроника столетий / С.М.Куделко, Л.И.Тарасова. – Х. : САГА, 2010. – 391 с.**



Хроника, подготовленная историком С.М.Куделко (период до 1917 г.) и журналистом Л.И.Тарасовой (период 1917–2010), содержит около 5000 событий.

**16. Мартинов Г.С. Згадаймо всіх поіменно : нариси / Г.С.Мартинов. – Богодухів; Х : Друк. N 13, 2007. – 255 с.**

“Згадаймо всіх поіменно” – збірник нарисів про учасників Великої Вітчизняної війни та ветеранів праці. Деякі з них загинули при визволенні рідного краю від німецько-фашистських загарбників, інші повернулися додому з Перемогою і продовжили свою мирну творчу працю.

**17. Маслійчук В.Л. Неповнолітні злочинці в Харківському намісництві. 1780–1796 рр. / В.Л.Маслійчук. – Х. : Харківський приватний музей міської садиби, 2011. – 446 с.**

У книжці оглянуто широку історико-культурну та кримінальну проблему – злочинність неповнолітніх, способи її передбачення й скорочення, засоби покарання перевиховання в Харківському намісництві кінця XVIII століття. Автор розглядає явище на широкому історико-культурному тлі, розкриває норми світу повсякдення і показує широкі суспільно-політичні зміни, що їх здійснювала Російська імперія в прикордонному українському просторі. Висвітлення елементів дорослішання дає змогу глибше осягнути культуру, мотивації поведінки, особливості місцевих відносин.

Для істориків, правників, соціологів, культурологів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться проблемами минулого й сьогодення.

**18. Память сердца : докум. очерки ветеранов Великой Отечеств. войны 1941–1945 гг. Харькова и Харьк. обл. – Х. : Тимченко А.Н., 2009. – 455 с. : ил.**

Погибая, эти герои шагали в бессмертие. Память об их известных и еще не известных нам подвигах будет жить вечно. Об этом свидетельствуют тысячи памятников, неисчислимое количество музеев, все новые и новые книги, незабываемые книги и спектакли, полотна выдающихся художников, посвященные войне. Все они правдиво описывают патриотизм, мужество и самоотверженность советского солдата и всего советского народа.

Книга предназначена для историков, краеведов, всех интересующихся историей Великой Отечественной войны.

**19. Трипілець М.Я. Долі з автографом війни : нариси / М.Я.Трипілець, Т.В.Чернишова, Н.М.Могилевська. – Богодухів; Харків, 2007. – 260 с.**

Збірка нарисів “Долі з автографом війни” розповідає про долі мешканців Богодухівського району, котрі були учасниками чи очевидцями подій другої світової війни. Збірка проілюстрована фотокартками і документами, правдиво свідчить про часи воєнного лихоліття.

**20. Шейко В.М. Історія культури Слобідської України : навч. посіб. / В.М.Шейко, Л.Г.Тишевська. – Х. : ХДАК, 2011. – 181 с.**

Розглядаються проблеми становлення та розвитку культури Слобідської України з найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Основна увага приділяється висвітленню маловідомих культурологічних аспектів Слобідської України: заселенню краю, загальним умовам генези й еволюції культури, побуту та звичаям слобожан, розвитку освіти журналістики, науки, літератури, архітектури, образотворчого мистецтва, театральнo-музичної та в цілому художньої культури Слобожанщини тощо. Аналізуються та узагальнюються сучасні тенденції розвитку культури Слобідської України років незалежності. Показано основу розвитку культури новітньої України в загальноосвітньому контексті.

Для студентів та всіх, кого цікавлять проблеми культури України.

## **Історія міст і сіл області, районів м. Харкова**

**21. Бажанов Ю.П. Наша военная молодость. От солдата до маршала / Ю.П.Бажанов. – Х. : ФЛП Заугольникова И.Л., 2008. – 191 с.**

Книга посвящается светлой памяти Ю.П.Бажанова – видного военачальника, государственного и партийного деятеля, маршала артиллерии. При жизни он начал работу над воспоминаниями, назвал их “Наша военная молодость. От солдата до маршала”, но не закончил. К 100-летию со дня его рождения воспоминания были оформлены, дополнены воспоминаниями сослуживцев и друзей, и составили содержание этой книги.

Коллектив, готовивший рукопись к печати, не считал возможным вмешиваться в ее незавершенные части и в тексте сохранены тезисы, наброски, заметки к фактам и событиям, сделанные рукой маршала.

**22. Герої Дергачівщини. – Дергачі : б. в., 2010. – 92 с.**

В збірці подано короткі історико-статистичні дані про Героїв Радянського Союзу, які народились у Дергачівському районі, про воїнів, які здійснили свій подвиг на землі або в небі Дергачівщини, а також про тих, хто в довоєнний або повоєнний час проживав у районі.

Авторами зібрано та систематизовано дані літературних джерел, статей періодичних видань, які вдалося знайти в бібліотеках, Інтернеті, а також було використано матеріали районних краєзнавчих конференцій “Видатні люди Дергачівщини”.

**23. Парамонов А.Ф. Историко-статистическое описание с. Староверовка Константиноградского уезда Полтавской губернии / А.Ф.Парамонов. – Х. : Харьк. част. музей гор. усадьбы, 2011. – 503 с.**

Название книги говорит само за себя, историко-статистическое описание обязывает обработать практически весь

массив имеющихся сведений, что собственно и осуществлено. Привлекались специалисты, в частности по археологии, по Второй Мировой войне. В других случаях помогали исследователи, историки и сотрудники музея. Собранный материал был разнороден, именно это и послужило отправной точкой в том, что значительная часть материала опубликована в виде исторической хронологии; в ряде случаев к фактам добавлялся комментарий.

Газетные публикации остались на языке оригинала. Отдельно приводятся полные списки прихожан той, или иной церкви, списки владельцев ветряных мельниц и других промышленных предприятий, списки репрессированных уроженцев Староверовки и списки погибших в годы ВОВ уроженцев Староверовки (Нововодолажский район Харьковской области).

#### **24. Серця, обпалені війною. – Х. : Кроссруд, 2010. – 247 с. : іл.**

Це видання ізюмських ентузіастів про історію рідного краю періоду Великої Вітчизняної війни – історію трагічну і героїчну водночас.

Ізюмщина у період 1942–1943 рр. минулого століття стала вогняним плацдармом для багатьох воєнних операцій у жорсткому і кривавому протистоянні радянських військ проти “коричневої чуми”. Саме про це події – наша книга. Вона містить у собі спогади учасників бойових дій у Великій Вітчизняній війні, людей, яким довелося пережити воєнне лихоліття у своїх рідних селах, їхніх рідних і близьких.

Ця книга – данина пам’яті загиблим у боях за нашу рідну землю і свідчення глибокої шани тім, хто вижив, щоб відбудувати країну, виростити дітей, онуків і донести правду про війну до нас, нащадків.

#### **25. Черноморець В.О. Однокласники : біогр. нариси / В.О.Черноморець. – Х. : С.А.М., 2011. – 99 с. – (Історія Пісочина).**

Книга “Однокласники” є продовженням серії “Історія Пісочина” і містить у собі біографічні нариси окремих випускників

Пісочинської середньої школи (зараз колегіум) до 1980 року, слава про творчу діяльність яких виходить далеко за межі країни.

## **НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО КРАЮ**

**26. Бюджет города Харькова на 2010 год / Департамент бюджета и финансов Харьк. гор. совета. – Х. : б. и., 2010. – 212 с.**

Подготовлен Департаментом бюджета и финансов Харьковского горсовета (авт. кол.: Т.Д.Таукешева, С.В.Трамбовкина, О.Г.Внучко и др.).

**27. Исаев Л. В конце тоннеля – свет : док. публицист. очерк / лит. запись А.Ковалевского. – Х. : Прапор, 2000. – 288 с. : ил. – (25 лет Харьк. метрополитену).**

Книга подробно рассказывает о строительстве и эксплуатации Харьковского метрополитена, творческом труде его служб и депо, постоянной нацеленности коллектива на использование передового опыта и внедрение самых современных технических средств в производственную практику.

Адресуется широкому кругу читателей, в особенности специалистам и работникам отечественных метрополитенов, студентам железнодорожных вузов и техникумов.

## **ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. МЕДИЧНІ УСТАНОВИ**

**28. Страницы истории харьковской школы клинической генетики : к 45-летию / Харьк. специализир. мед.-генет. центр, Укр. ин-т клинич. генетики. – Х. : НТУ “ХПИ”, 2010. – 48 с.**

## **СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ КРАЮ**

**29. Журавель В.В. Мы – мост из прошлого в грядущее / В.В.Журавель, Т.В.Гонтарь. – Х. : б. и., 2003. – 303 с.**

В книге рассказывается о Союзе ветеранов Великой Отечественной войны и наследников 57-й армии “Союз-57”. О подвигах воинов 57-й армии, трудном пути к объединению ветеранов армии, их наследников (детей, внуков, правнуков и праправнуков) “Наследники-57” и поисковых отрядов “Поиск-57” в единую организацию “Союз-57”, их буднях и планах на будущее, чтобы не были преданы забвению подвиги воинов армии в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг., чтобы мост из прошлого и будущего был неразрушимым.

**30. Российско-украинская дружба. Время и судьбы / Фонд “Рус. мир”, Videоканал “Первая столица”. – Х. : ФЛ-П А.А.Бурнасова, 2011. – 185 с.**

В книге в увлекательной форме дана информация о деятелях советской (российской) культуры и науки, родившихся, работавших или бывавших в г. Харькове.

Издание рассчитано на широкий круг читателей.

## **ДЕРЖАВНА ВЛАДА І УПРАВЛІННЯ В КРАЇ**

**31. Регіональна влада очима громадськості / Фонд місц. демократії, Укр. Центр екон. і політ. дослідж. ім. О.Разумкова. – Х. : Райдер, 2007. – 85 с.**

У виданні представлені результати моніторингу соціально-економічної та політичної ситуації в Харківській області протягом року (після виборів до місцевих рад в березні 2006 р.). Роботу виконано фахівцями Харківського Фонду місцевої демократії з залученням провідних експертів міста.

Автори спробували дати аналіз впливу української еліти на ситуацію в області, взаємодію обласної ради з обласною державною адміністрацією, більшості та опозиції в обласній раді, оцінку діяльності політичних партій в регіоні та виконання ними передвиборних обіцянок. Також метою видання було показати ефективність системи влади, сформованої за новим законодавством, її впливу на економічний, соціальний, політичний розвиток регіону, ступінь відкритості, свободи слова та розбудову громадського суспільства.

Для політологів, соціологів та всіх тих, хто цікавиться перебігом політичних й соціально-економічних процесів на Слобожанщині.

## **РЕЛІГІЯ І ЦЕРКВА.**

**32. Каталог выставки XII археологического съезда в Харькове. Отдел церковных древностей / сост. Е.К.Редин. – Репр. воспроизведение кн. 1902 г. – Х. : САГА, 2011. – [198] с.**

В каталоге представлено описание замечательной коллекции экспонатов отдела церковных древностей 7 Археологического съезда, проходившего в Харькове в 1902 г.

Отдел церковных древностей образовался из памятников, поступивших из церквей Харьковской, Курской, Полтавской, Екатеринославской епархий. На выставку поступило много памятников от частных лиц и учреждений (Церковно-Археологического Музея Киевской духовной Академии, Воронежского Губернского музея, Музея Древностей Харьковского Университета, Нежинского Историко-Филологического Общества, В.Ф.Безпальчева и др.).

Дополнением к выставке предметов служат фотографии различных памятников и рисунки художников.

Каталог составлен профессором Е.К.Рединым и напечатан под его наблюдением.

Всего описано 1560 памятников и фотографий, несомненно, представляющих интерес и имеющих научное значение, на основании которых можно составить понятие о характере

церковних древностей Харківської єпархії і о состояниі религиозного искусства на юге России в 17-18 вв.

## **НАУКОВЕ ЖИТТЯ В КРАЇ. ОСВІТА**

**33. Віват, Академіє! : дайджест. Вип. 5 (2009–2010) / Харк. держ. акад. культури, Б-ка. – Х. : ХДАК, 2011. – 283 с.**

Дайджест містить матеріали про діяльність Харківської державної академії культури, опубліковані у центральних та місцевих газетах за 2009–2010 роки, і є хронологічним продовженням дайджесту “Віват, Академіє!” (2006–2008), який вийшов друком у 2009 році.

**34. Еліта держави – видатні випускники Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут” : присвячується 125-річчю з дня заснування Нац. техн. ун-ту “Харк. політехн. ін-т” / Нац. техн. ун-т “Харк. політехн. ін-т”. – Х. : НТУ “ХПІ”, 2010. – 188 с.**

Книга містить матеріали про видатних випускників одного з найстаріших технічних вузів України – Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут”. Їх імена складають славу ХПІ, а діяльність була відзначена державними нагородами.

**35. Зеленська Л.Д. Учена рада університету: історія, теорія, досвід / Л.Д.Зеленська ; Харк. нац. пед. ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х. : ХНАДУ, 2011. – 477 с.**

У монографії на основі широкої джерельної бази здійснено ретроспективний логіко-системний аналіз генези діяльності вчених рад в зарубіжній і вітчизняній системах університетської освіти; обґрунтовано етапи та виявлено провідні тенденції діяльності вчених рад університетів України XIX ст.; охарактеризовано



нормативно-правове забезпечення та узагальнено досвід реалізації покладених на них функцій.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів – усіх, кого цікавлять питання становлення й розвитку університетської освіти в Україні.

**36. Кафедра інформаційних управляючих систем Харківського національного університету радіотехніки : 50 років. – Х. : Золоті сторінки, 2009. – 119 с.**

У презентаційному ювілейному виданні, присвяченому 50-річчю кафедри історії інформаційних управляючих систем ХНУРЕ, наведено сторінки історії цього навчального підрозділу університету, персоналії її перших керівників і професорів, а також випускників. Значна увага приділяється науковим досягненням кафедри.

Рекомендовано тим, хто цікавиться історією ХНУРЕ та кафедри ІУС. Для широкого кола читачів.

**37. Лапина М.С. Университет в моей жизни / М.С.Лапина ; Харьк. нац. ун-т им. В.Н.Каразина, Центр краеведения. – Х. : ХНУ, 2010. – 313 с.**

Книга состоит из нескольких разделов, каждый из которых раскрывает многие грани широко эрудированного филолога-классика, человека, трепетно относящегося к истории Харьковского университета и к своим Учителям, сам является носителем этой великой и прекрасной истории, кандидата филологических наук, доцента Милицы Сергеевны Лапиной.

Издание адресовано ученым-филологам, краеведам, историкам, студентам гуманитарных наук, а также всем, кто интересуется историей развития отечественной науки и образования.

**38. Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут” : історія розвитку, 1885–2010 / за ред. В.І.Ніколаєнка ; Нац. техн. ун-т “Харк. політехн. ін-т”. – Х. : НТУ “ХПІ”, 2010. – 407 с.**

Присвячується 125-річчю Харківського національного технічного університету “ХПІ”. Розглядаються основні етапи розвитку одного з найстаріших технічних вузів України. Розкрито життя та діяльність багатотисячного колективу, політичних і громадських організацій інституту. Показано його внесок у підготовку інженерно-технічних і наукових кадрів, розвиток вітчизняної науки і техніки. Висвітлюється участь студентів та викладачів інституту у революційному русі, в індустріалізації 20-30-х рр., Великій Вітчизняній війні та мировому будівництві у післявоєнний час і в роки розбудови незалежності України.

**39. ТОВАЖНЯНСКИЙ Л.Л. Политехнический – моя судьба, мой мир, моя жизнь / Л.Л.Товажнянский ; Нац. техн. ун-т “ХПИ”. – Х. : НТУ “ХПИ”, 2008. – 156 с.**

В книзі воспоминаний ректора НТУ “ХПИ” приведені автобіографічні свідчення, повествується про важливі події в історії університету. В окремому розділі висунуто спогади про друзів і колег автора, випускників університету, серед яких громадські і політичні діячі, представники промисловості, бізнесу, науки і культури. Колірні фото ілюструють і доповнюють текстові матеріали.

Книга розрахована на широкий круг читачів.

**40. Харківська держана академія міського господарства / редкол.: Т.П.Єлісєєва (кер.), О.Л.Рябченко, Н.П.Тріпучіна [та ін.]. – Х. : Золоті сторінки, 2002. – 275 с.**

У ювілейному виданні, присвяченому 80-річчю від дня заснування ХДАМГ, висвітлено сторінки славної історії та сьогодення навчального закладу.

Видання проілюстроване документальними матеріалами із фондів Музейного комплексу ХДМАГ та держаних архівів, музеїв, бібліотек.

Для широкого кола читачів.

## МИСТЕЦТВО

**41. Вакульчук О.А. Інструментальна музика в українських нотних виданнях 1923–1934 років / О.А.Вакульчук ; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В.І.Вернадського. – К. : НБУВ, 2011. – 217 с. – (З історії музичної спадщини).**

У монографії розглянуто більш як десятирічний період в історії вітчизняної музичної культури в бібліографічному аспекті: з'ясовано, чи відбиває друкована нотна продукція стан тогочасної композиторської творчості, визначено характер впливу історичних обставин на розвиток нотовидавничої діяльності, висвітлено особливості функціонування нотних видань на тлі суспільно-політичної та соціокультурної ситуації.

Видання призначене для дослідників української культури, мистецтвознавців, музикознавців, музикантів виконавців, педагогів, істориків, етнографів, фольклористів, бібліографів, бібліотекознавців, працівників музеїв, нотних видавництв.

**42. Володимир Михайлович Птушкін / Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І.П.Котляревського. – Х. : С.А.М., 2011. – 47 с.**

У виданні висвітлено основні етапи життя і творчої діяльності відомого українського музичного і громадського діяча, композитора, піаніста, народного артиста України, завідувача кафедри композиції та інструментовки Харківського національного університету мистецтв ім. І.П.Котляревського, професора В.М.Птушкіна.

**43. Кришталевий об'єктив Миколи Пархоменка : біобібліогр. нарис. – Х. : СтильИздат, 2011. – 112 с.**

У покажчику представлено біографічний нарис про М.Д.Пархоменка, вибрані статті автора з періодичних видань, бібліографію його праць, публікацію про його діяльність, привітання до ювілею (75-річчя від дня народження слобожанського фотографа). Матеріал подано у хронологічній послідовності.

Покажчик розрахований на представників владних структур, освітян, студентів та учнів, працівників культури, в т.ч. бібліотекарів, а також усіх, хто цікавиться мистецтвом фотографії, проблемами культури та історією краю.

**44. Курбасівські читання : наук. вісн. N 7 : Лесь Курбас і світова художня культура / Нац. центр театр. мистецтва ім. Л.Курбаса. – К., 2012. – 287 с.**

Ви знайдете відгомін Міжнародного мистецько-освітнього проекту “Лесь Курбас і світова художня культура”. Це зафіксований навчальний курс для студентів, присвячений вивченню легендарної вистави Єжи Гротовського “Apocalypsis cum figuris” (розділ “Майстер-клас”). І чотири тексти зарубіжних дослідників: Еріки Фаччіолі, Беатріс Пікон-Валлен, Анні Куліговської-Коженевської та Мирослави Шкандрія (розділи “Теорія” та “Історія”). І лекція ще однієї учасниці конференції – Вірляни Ткач про опосередковані, проте не менш потужні зв’язки Нового Світу і Леся Курбаса. І рецензія-огляд про Фестиваль молоді режисури (розділ “Критика”). Але також принциповим було подати і нові розвідки українських театрознавців, що краще, ніж будь-які голослівні заяви, переконають усіх скептиків, що український театральний процес 1920-х років і Лесь Курбас як центральна, ключова постать цього процесу ніколи не вичерпають своїх “ресурсів” ані у кількості сюжетів, знахідок, відкриттів, ані в інтелектуальній потужності смислів.

**45. Пармонов А.Ф. Истоки каменной храмовой архитектуры Слободской Украины / А.Пармонов, А.Парийский. – Х. : Харьковский частный музей городской усадьбы, 2012. – 234 с.**

Приступая к данной работе, авторы ставили перед собой задачу в обобщении своих исторических и архитектурных

исследований. Авторами также движет чувство местного патриотизма, любви к родным пенатам, из которой, как из кирпичиков, складывается чувство национальной гордости.

Эта книга подобно малой вехе отметит то безвозвратно утраченное, что когда-то составляло гордость Слободской Украины. Ведь до 1917 г. только на территории Харьковской губернии было более 1000 православных храмов. С храмом была связана вся жизнь наших предков от первого и до последнего дня – в храме они крестились, венчались, в школе при храме учили детей грамоте, здесь над умершими звучала зауспокойная молитва...

Авторы лелеют скромную надежду, что их исследование пробудит похожие чувства у любителя родной старины.

**46. Пісні від щирого серця : зб. пісень композиторів-аматорів Харківщини / Упр. культури і туризму Харк. обл. держ. адмін., Харк. обл. центр нар. творчості. – Х. : ХОЦНТ : Майдан, 2007. – 165 с.**

Збірка, на яку так довго чекали і автори – члени обласного творчого об'єднання композиторів-аматорів Харківщини, і численні прихильники їх творчості містить пісні, написані від щирого серця, всеохоплюючої любові до музики і людини. Отже, автори дарують свої твори всім тим, у кого душа і серця звучать в унісон із чарівним світом музики.

**47. Таглина О.В. Илья Репин / О.В.Таглина. – Х. : Фолио, 2009. – 123 с. – (Знаменитые украинцы).**

Великий художник Илья Ефимович Репин относится к тем живописцам, чьи картины приходят в нашу жизнь с детства. Пожалуй, нет человека, невидевшего его “Бурлаков на Волге”, “Запорожцев, пишущих письмо турецкому султану”, “Ивана Грозного и сына его Ивана”...

Родился он в городе Чугуеве Харьковской губернии, в семье военного поселенца. Жизнь не была легкой и гладкой, он всего добивался своим трудом и, прежде чем стать великим живописцем, позировать которому почитали за честь известнейшие люди, он многое пережил. О тяготах и невзгодах художник знал не понаслышке.

В этой книге рассказывается о малоизвестных фактах жизни Репина, о его непростых взаимоотношениях с родными, о том, как создавались великие полотна.

**48. Якубович С. Сборник воспоминаний и статей / С.А.Якубович. – Х. : Точка, 2011. – 223 с.**

## **МОВА. ФОЛЬКЛОР. ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ**

**49. Аленков (Олешко) Ю.А. Читай – не читай... : лирика и палиндромия / Ю.А.Аленков (Олешко). – Х. : Эксклюзив, 2008. – 80 с.**

Поэтическая тетрадь, 1965–2008 гг.

Стихи, тосты, палиндромы.

**50. Вайсберг О. Холодна гора / О.Вайсберг. – Х. : Права людини, 2010. – 587 с.**

Книга “Холодна гора” написана Олександром Вайсбергом, довоснимим працівником Українського Фізико-технічного інституту (УФТІ).

Свою наукову роботу в Харкові Вайсберг розпочав у кріогенній лабораторії, якою керував молодий, але вже досить відомий у науковій світі професор Л.В.Шубніков. Маючи деякий досвід видавничої діяльності, Вайсберг проявляє ініціативу в започаткуванні в Харкові міжнародного фізичного журналу, що став виходити в 1932 році німецькою, французькою та англійською мовами. Він був беззмінним членом його редколегії. В 1933 році Вайсберг очолив будівництво Дослідної станції глибокого охолодження (ДСГО) в липовому Гаю в передмісті Харкова, яке було закінчене в 1937 році. З 1937 р. був ув'язнений, в 1940 р. переданий гестапо.

Пропонована книга під різними назвами побачила світ у 1951 році в Лондоні, Нью-Йорку та Франкфурті-на-Майні. На теренах колишнього СРСР вона ніде не видавалася. Більше того, була

заборонена як антирадянська та наклепницька. Це книга спогадів і осмислення всього пережитого, і умовно її можна розділити на дві частини. Перша – робота в Кріогенній лабораторії УФТІ та будівництво ДСГО. Книга Вайсберга – це першоджерело свідчень про історію та події в УФТІ в найбільш уславлений і трагічний період його історії – довоєнний. Адже Вайсберг завжди перебував в центрі подій, близько спілкувався з такими видатними вченими, як Л.Шубніков, Л.Ландау, О.Лейпунський та іншими. Не минали його господи та гостинності іноземні вчені – В.Вайскопф, Л.Тісса, Г.Плачек та ін. Свідчення про події тих буреломних часів він брав зі своєї пам'яті.

Вайсберг мав великий літературний талант. Книга захоплює. Почавши її читати вже не можеш зупинитися. Але це зовсім не є книга жахів – вона вражає своїм оптимізмом, вірою в те, що колись усі ці страхіття мають скінчитися.

**51. Вировець Л.П. Глиняні письмена : вірші / Л.Вировець. – Х. : ФОП Вировець А.П., 2012. – 87 с.**

“Глиняні письмена” – друга україномовна збірка віршів харків'янки Лариси Вировець. У ній поетеса, окрім своїх традиційних тем – місця людини на землі, почуттів, пошуку споріднених душ – торкається теми предків, нелегкої, але дорогої нам історичної спадщини. Незважаючи на серйозність проблематики, поезія це легка і прозора, а ще – суто міська і суто жіноча: місцями сентиментальна, місцями іронічна, але завше незмінно елегантна.

**52. Вовк Р.О. Очі – Снігове озеро : кн. оповідань / Р.О.Вовк. – Х. : Крок, 2010. – 96 с.**

Життя не настільки весела річ, аби в ньому не знайшлося місця для суму, але ж і не настільки журна, щоби не було нагоди повеселитися, та ще коли дивитися жалібними очима на веселе, а веселими – на сумне.

Про це в першій книзі молодого прозаїка.

**53. Голуб О.С. Хліб насущний : поезії / О.Голуб. – Х. : Слово між нами (СПДФО Сліж), 2010. – 95 с.**

Друга книга української поетеси насичена такою любов'ю до Ісуса Христа, Небесного Коханого, що здається, ця любов виливається і на читача. Авторка відчуває провину перед Ісусом за любов до земної людини, вона долає її, але одночасно і вдячно приймає як дар Божий, який поглиблює і загартовує її душу. Відкритість, навіть оголеність серця, спрага найвищого єднання приверне увагу всіх, хто теж обрав важкий, але благодійний шлях до Бога.

**54. Гольденберг І. “О, память сердца!” / И.Гольденберг. – Х. : Права людини, 2012. – 87 с.**

Сборник стихотворений.

**55. Заболотный В.В. Царапины : стихи / В.Заболотный. – Х. : Золотые страницы, 2007. – 55 с.**

В сборник вошли только новые стихи, написанные в течение одного года.

Для тех, кому по вкусу поэтические эксперименты.

**56. Захарова И.Б. Избранное / И.Захарова. – Х. : Права людини, 2011. – 471 с.**

Инна Захарова с самого начала своего жизненного и творческого пути выбрала призвание: быть человеком истории, это жизнеобразующая, это духовная и нравственная позиция противостояния миру, преодоление его косности, сопротивления его материальности, противления злу. Может быть, именно поэтому стихи И.Захаровой захватывают с первых даже не строк – слов... и становится ясно, что речь пойдет о самом насущном...

**57. Збірка творів лауреатів та дипломантів V обласного конкурсу ім. О.С.Масельського на кращий літературний твір : в 2 т. Т. 1. – Х. : Харківська обласна рада, 2011. – 251 с.**



Том перший складається з 3 частин: **Поезія** (Л.П. Вировець, І.А.Скриннікова, Т.І.Очеретянова, В.І.Стальний, О.Ю. Чорна). **Проза** (Ю.Шевченко, Л.Г.Рибалко, О.Г.Малій, З.М.Скіпіна, І.О.Гуріна). **Майстер слова** (Л.В.Хворост).

**58. Збірка творів лауреатів та дипломантів V обласного конкурсу ім. О.С.Масельського на кращий літературний твір : в 2 т. Т. 2. – Х. : Харківська обласна рада, 2011. – 255 с.**

Том другий Публіцистика. Драматургія. Твори учасників молодше 18 років.

**59. Зборовець І.В. Василь Зборовець: життя і наукова діяльність. – Хмельницький : Вид-во Цюпак, 2011. – 93 с.**

Уперше в Україні оприлюднено нарис життя і творчості педагога, науковця-філолога, просвітянина Василя Степановича Зборовця (1889–1944), активну діяльність якого перервала сталінська репресивна система. Вперше також друкується його дослідження “Мова повісті “Слово о смерти и рыцаре добром и славном””.

Книжка адресується науковцям, вчителям-словесникам, краєзнавцям, бібліотекарям, студентський та учнівський молоді.

**60. Кириченко В.О. Настуся-сонечко / В.Кириченко, Н.Кириченко. – Суми : Корпункт, 2009. – 32 с.**

При створенні книжечки “Настуся-сонечко” автори поетичного слова В.Кириченко та Н.Кириченко разом з художником Л.Шаповал змалювали чарівний світ дитячої уяви – бачення сьогодення. Разом з тим, вони концентрують увагу дитини на розмаїтті окрас як слова, так і малюнка, що особисто ввібрано дитячими очима.

Збірочку “Настуся-сонечко” пропонуємо для дошкільнят та учнів молодших класів школи з метою сприяння їх світогляду, залучення дітей в країну Добрика – країну любові та добра.

**61. Копелев Л.З. И сотворил себе кумира / Л.Копелев. – Х. : Права людини, 2010. – 481 с.**

Книга впервые была опубликована в США в изд-ве “Ардис” (1978 г.) и с тех пор не печаталась.

Это первая часть автобиографической трилогии, в которой автор повествует о своем детстве и юности на Украине, в Киеве и в Харькове, честно и открыто рассказывает о своих комсомольских заблуждениях и грехах...

**62. Королева В. Веснушки-конопушки / В.Королева. – Х. : Федорко, 2009. – 43 с.**

В.Королева готує серію дитячих книг “Устами младенця...”. Перша книжка з серії називається “Веснушки-конопушки”, для дітей від 2 до 5 років. Вірші світлі, добрі, безпосередні, з легким гумором, а найголовніше – що написані вони професійно. Книжка виходить кольоровою, що грає істотну роль для сприйняття її дитиною. Ця збірка дитячих віршів, а також наступні книги будуть гарною підмогою у вихованні підростаючого покоління, подарунком для малят.

**63. Ландкоф В. Параллельно яру / В.Ландкоф. – Х. : Права людини, 2012. – 239 с.**

Сборник включает в себя 2 повести “Параллельно яру”, “Довесок” и циклы рассказов “ХПИ”, “Молодой специалист”, “Колхозное”, “Эпизоды”.

Для широкого круга читателей.

**64. Мамедова Д. Що час не стер : поезії / Д.Мамедова. – Х. : Крок, 2009. – 75 с.**

Калейдоскоп споминів минулого нерідко дає підстави до песимізму, але... Хай там що – приходить день, незалежно в яку пору року, – чи то осінь підбирає палітру, чи то сніг лягає на схил

пологий, – коли свіжий вітер вивіває попіл із душі і вже здається: полетиш...

**65. Мацак В.Н. Место для меня / В.Н.Мацак. – Х. : Форт, 2011. – 191 с.**

Авторский сборник В.Н.Мацака “Место для меня” отличается жанровым разнообразием. В нем представлено несколько типов текстов. Это и лирические стихотворения, и поздравления, и дружеские шаржи, и юморески. В сборник также вошла документальная повесть “Месяц на солдатском хлебе”. Рассказывая о студенческих годах своей жизни, автор сохранил имена и фамилии всех тех, с кем пришлось не только делить “солдатский хлеб”...

**66. На вулиці Петровського : поезії. – Х. : ХНАДУ, 2010. – 394 с.**

Поетична збірка “На вулиці Петровського” – продовження збірок поезій викладачів, студентів, співробітників, колишніх студентів випускників ХНАДУ різних поколінь – “Дорога кличе в далечинь...” та “І знов дорога кличе...”, що вийшли з друку в 2000 і 2005 роках.

Збірник поетичних творів засвідчує про багатий духовний світ, любов до прекрасного працівників та студентів технічного вузу.

**67. Очеретянова Т.И. Пчелочка златая : кн. стихов / Т.Очеретянова. – Х. : Майдан, 2011. – 127 с.**

Автор этого сборника стихов – член творческого объединения литераторов “Слобожанщина” (2009 г.). В 2010 г. стала победителем городского конкурса “Від слова до слова” в Дергачах, а с апреля этого же года является руководителем Дергачевской литературной студии.

**68. Первомайський Л.С. Дикий мед / Л.Первомайський. – К. : Либідь, 2011. – 607 с.**

До збірки творів видатного українського письменника – поета, прозаїка, драматурга, перекладача – Леоніда Первомайського (1908–1973) увійшли прозові твори воєнної тематики: роман “Дикий мед” (1963), повість “Чорний брід” (1968) і кілька оповідань. Усі ці твори є яскравими зразками психологічної прози.

Для широкого читацького загалу.

**69. Соловых В.А. Приключения Стивена Стекчиалса. Кн. 1. : Мир всего возможного. – Х. : Городская типография, 2010. – 35 с. : ил.**

Первая книга – всегда событие, как в жизни самого автора, так и в жизни его потенциальных читателей. А когда автор – подросток, то это – событие вдвойне. Поэтому и детям, и взрослым, которые не забыли своё детство, очень знакомо предощущение **Тайны**, когда с замиранием сердца слушаешь захватывающие истории из уст талантливого рассказчика, который ведёт вас лабиринтами фантазии...

Удачных тебе приключений, дорогой читатель!

**70. Супруненко Н. Святкові дні : вірші для малят / Н.Супруненко. – Х. : Федорко, 2010. – 48 с. : іл.**

**71. Тараненко О.С. Приватний сектор : вірші / О.Тараненко. – Х. : Крок, 2007. – 87 с.**

Поетична збірка.

**72. Тимченко В. ВІРА НАДІЯ ЛЮБОВ / В.Тимченко. – Х. : Крок, 2010. – 143 с.**

В.П.Тимченко – член Спілки письменників з 1959 р., лауреат літературних премій ім. В.Мисика та К.Гордієнка. Близько 10 книжок прози та поезії видав російською мовою. Перша українська збірка “Розмова з пам’яттю” вийшла в 1979 р. Останнім часом В.Тимченко видав книги прози та поезії “На схилі віку”, “Два вікна”.

**73. Тимченко В.П. На схилі віку : проза і поезії / В.Тимченко. – Х. : Крок, 2006. – 134 с.**

До збірки “На схилі віку” входять повість “Перст божий”, цикл новел “Свідки з минулого” та 4 розділи віршів: “Вогню танцюючою тінню”, “Безсмертники”, “Відгримлять, відкотяться”, “Хрест”.

**74. Усенко А.В. Метка льва : повісти, рассказы / А.Усенко. – Х. : Майдан, 2012. – 200 с.**

Сборник содержит 2 повести – “Метка льва”, “Броуновское движение” и рассказы из цикла “... О времени и о себе”.

**75. Харьковський мост : лит.-худож. альм. Харьк. обл. орг. Всеукр. творч. союза Конгресс Літераторов України (КЛУ) и Межрегион. союза писателей Украины (МСПУ). N 5. – Х. : С.А.М., 2011. – 235 с.**

Литературно-художественный альманах № 5 Харьковской областной организации Всеукраинского творческого союза “Конгресс литераторов Украины” и Межрегионального союза писателей Украины.

**76. Черный Н.С. Жизнь и любовь : стихи / Н.С.Черный. – Х. : Золотые страницы, 2010. – 311 с.**

Сборник стихов о любви к жизни, к своей малой родине (Харькову), к женщине...

## **БІБЛОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ**

**77. В.М.Ковальов: до 70-річчя з дня народження і 42-річчя науково-педагогічної діяльності : біобібліогр. покажч. / Нац. фармац. ун-т. – Х. : НФаУ, 2011. – 135 с.**

Продовження серії “Вчені фармації”. У виданні викладено біографію, напрямки наукового пошуку, педагогічну і наукову діяльність відомого вченого у галузі фармакогнозії, організатора школи фармакогностів, професора В.М.Ковальова.

Бібліографія наукових праць становить інтерес для наукових працівників, викладачів та студентів фармацевтичних і медичних вузів, які цікавляться витоками сучасних досягнень на ниві досліджень лікарських рослин.

**78. В.П.Черных. Полвека в фармации : биобиблиогр. указ. / Нац. фармац. ун-т. – Х. : Золотые страницы, 2009. – 543 с. – (Ученые – фармации).**

В дополненном издании представлены направления научного поиска, педагогическая, общественная деятельность известного ученого в области органической химии, химии физиологически активных веществ, члена-корреспондента НАН Украины В.П.Черных. Более широко показаны направления исследований его научной школы.

Библиография представляет интерес для научных работников, студентов и преподавателей вузов.

**79. Віль Савбанович Бакіров – професор Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна : біобібліогр. покажч. / Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Х. : ХНУ, 2011. – 75 с.**

Біобібліографічний покажчик присвячений ректору Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна, члену-кореспонденту Національної Академії наук України, члену-кореспонденту Національної академії педагогічних наук України, доктору соціологічних наук, професору, завідувачу кафедри прикладної соціології соціологічного факультету В.С.Бакірову.

Видання призначено для соціологів, а також усіх, хто цікавиться історією Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна та питаннями вищої школи України.

**80. Георгий Иванович Шкляревский – профессор Харьковского национального университета имени В.Н.Каразина: (к 90-летию со дня рождения) : биобиблиогр. указ. / Харьк. нац. ун-т им. В.Н.Каразина, Центр. науч. б-ка. – Х. : ХНУ, 2011. – 27 с.**

Биобиблиографический указатель содержит вступительную статью, основные даты жизни и деятельности, список трудов профессора кафедры истории русского языка филологического факультета Харьковского национального университета им. В.Н.Каразина Г.И.Шкляревского. Издание предназначено филологам, всем, кто интересуется историей русского языка и становлением языкознания в Харьковском университете.

**81. Георгий Иосифович Чернявский : биобиблиогр. указ. / Харьк. гос. акад. культуры, Центр болгаристики и балкан. исслед. им. М.Дринова. – Х. : ХГАК, 2011. – 93 с.**

Предлагаемый биобиблиографический указатель продолжает серию библиографических пособий “Выдающиеся педагоги Харьковской государственной академии культуры” и посвящен известному ученому, историку-болгаристу, профессору, доктору исторических наук Георгию Иосифовичу Чернявскому.

Издание содержит биографический очерк, основные даты жизни и деятельности ученого, библиографический указатель трудов Г.И.Чернявского, публикации о его научной деятельности, перечень материалов из личного фонда Г.И.Чернявского, хранящихся в архиве Харьковской государственной академии культуры.

**82. Музейна справа на Харківщині, становлення та розвиток : наук.-допом. покажч / Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, Центр краєзнавства, Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка. – Х. : ХНУ, 2011. – 226 с.**

Покажчик містить відомості про літературу, видану протягом ХІХ–ХХІ століть, яка висвітлює становлення музейної справи на Харківщині, її розвиток на різних історичних етапах та сучасний стан.

Видання призначене для викладачів гуманітарних наук, музейних працівників, краєзнавців, спеціалістів з охорони пам'яток культури, а також для тих, хто цікавиться вітчизняною історією і культурою.

**83. Наталя Миколаївна Кушнарєнко : біобібліогр. покажч. : (до 60-річчя від дня народж.) / Харк. держ. акад. культури, Б-ка. – Х. : ХДАК, 2010. – 164 с.**

Запропонований біобібліографічний покажчик містить матеріали про життя, наукову та педагогічну діяльність лідера бібліотечно-інформаційної та документознавчої освіти, доктора педагогічних наук, професора з наукової роботи, завідувача кафедри документознавства та книгознавства Харківської державної академії культури, професора Н.М.Кушнарєнко. Це вже третій покажчик, присвячений ювіляру (перший вийшов у 2000 р. і охоплював період з 1977 по 2000 рр.; у 2005 р. у серії “Видатні педагоги Харківської державної академії культури” вийшов другий покажчик, до 55-річчя від дня народження, і охоплював матеріал з 1977 по 2005 рр.).

Цей покажчик, підготовлений до 60-річчя Н.М.Кушнарєнко. Він охоплює весь період педагогічної та наукової діяльності ювіляра по жовтень 2010 р. включно.

Мета видання – ознайомити широке коло читачів з науково-педагогічною діяльністю Н.М.Кушнарєнко, якомога повніше висвітлити її вагомий науковий доробок у галузі бібліотекознавства, документознавства та інформаційної діяльності.

**84. Профессор Александр Иванович Яковлев: к 80-летию со дня рождения : биобиблиогр. указ. / Нац. аэрокосм. ун-т им. Н.Е.Жуковского “Харьк. авиац. ин-т”, Науч.-техн. б-ка. – Х. : ХАИ, 2011. – 111 с.**

Биобиблиографический указатель посвящен заслуженному изобретателю Украины доктору технических наук, профессору А.И.Яковлеву.

В указатель вошли данные биографического характера, библиографические сведения о монографиях, учебниках, учебно-методических пособиях, тезисах докладов на научно-практических



конференциях, семинарах, совещаниях, статьях в периодических и продолжающихся изданиях, авторских свидетельствах и патентах. Представленные источники охватывают период с 1961 по 2011 гг.

Биобиблиографический указатель представляет интерес для студентов, научных работников, специалистов в области электротехники, аэродинамики, возобновляемых источников энергии, тепло- и массообмена.

**85. Профессор Владимир Ильич Холявко: к 80-летию со дня рождения : биобиблиогр. указ. / Нац. аэрокосм. ун-т им. Н.Е.Жуковского “Харьк. авиац. ин-т”, Науч.-техн. б-ка. – Х. : ХАИ, 2011. – 43 с.**

Биобиблиографический указатель посвящен доктору технических наук, бывшему заведующему кафедрой аэрогидродинамики Национального аэрокосмического университета им. Н.Е.Жуковского “ХАИ” профессору Холявко Владимиру Ильичу.

В указатель вошли данные биографического характера, библиографические сведения о монографиях, учебниках, учебно-методических пособиях, тезисов докладов на научно-практических конференциях и семинарах, статьях в периодических и продолжающихся изданиях, авторских свидетельствах. Представленные источники охватывают период с 1959 по 2001 гг.

Указатель составлен в автоматизированном режиме на основе библиографической базы данных научно-технической библиотеки университета, фондов Государственной научной библиотеки им. В.Г.Короленко, отдела патентной информации, методического кабинета кафедры аэрогидродинамики. Представлены фотографии из личного архива автора.

Биобиблиографический указатель представляет интерес для студентов, научных работников, специалистов в области аэрогидродинамики.

**86. Киркач Николай Фёдорович: (к 85-летию со дня рождения) : биобиблиогр. указ. / под общ. ред. А.И.Грабченка ; Нац. техн. ун-т “Харьк. политехн. ин-т”.**

**– Х. : НТУ “ХПИ”, 2010. – 213 с. : ил. – (История НТУ “ХПИ” в выдающихся личностях). – Часть текста: англ.**

Представленные материалы освещают основные этапы научной, педагогической, организационной и общественной деятельности Николая Федоровича Киркача, Ректора Харьковского политехнического института, талантливого организатора высшего образования в Украине, заведующего кафедрой “Детали машин”, Заслуженного деятеля науки и техники Украины, Заслуженного работника высшей школы УССР, профессора.

**ВИДАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ  
“ХАРКІВЩИНА” ХОУНБ**

**87. Богодухів : до 350-річчя з часу заснування міста : бібліогр. посіб. / Харк. обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: Г.М.Єрофєєва, Л.О.Сашкова. – Х. : ХОУНБ, 2012. – 219 с. : іл.**

Видання має на меті ознайомити широкі кола громадськості з розмаїттям інформації про Богодухів – старовинне поселення Східної України, місто районного підпорядкування у західній частині Харківської області.

Представлений масив фактографічних і бібліографічних відомостей про минулий час і сьогодення Богодухова виявлено і опрацьовано за фондами Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки, а також ресурсами мережі Інтернет.

У науково-допоміжному ретроспективному бібліографічному покажчику подано відомості про офіційну, наукову, науково-популярну, довідкову, художню літературу, інформаційно-бібліографічні видання, статті із журналів, публікації із часописів (зокрема міжрайонної і районної газет “Зоря” і “Маяк”), а також електронні ресурси. Відбір документів закінчено у серпні 2012 р.

У додатках 1 і 2 вміщено тексти віршів, пісень, присвячених Богодухові, а також фотографії краєвиду та архітектури міста.

Пошукові можливості посібника розширюють бібліографічні посилання, іменний допоміжний покажчик та “Зміст”.

Посібник розрахований на істориків, краєзнавців, працівників бібліотек і музеїв, а також на всіх, кого цікавить історія, розвиток Слобожанщини та окремих її регіонів.

**88. Віктор Гаман : до 75-річчя від дня народження українського письменника : (бібліогр. посібник) / Харк. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Г.М.Єрофєєва. – Х. : ХОУНБ, 2012. – 49 с.**

Видання містить довідкову інформацію, літературознавчі статті про життєвий і творчий шлях сучасного українського письменника, публіциста, громадсько-політичного діяча Віктора Пантелійовича Гамана.

Видання, яке підготовлено за фондами Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки, Валківської центральної районної бібліотеки та ресурсами мережі Internet, є спробою систематизувати життєпис літератора, а також зібрати бібліографічні відомості про його творчий доробок та публікації про життя і діяльність за період з 1954 р. по 1-ше півріччя 2012 р.

Бібліографічний опис здійснено за чинними в Україні стандартами. При необхідності опис супроводжується довідковими анотаціями. Пошукові можливості посібника розширюють іменний допоміжний покажчик, “Зміст”, а також застосовано систему посилань на відповідні номери бібліографічних записів.

У додатку вміщено вірші, присвячені В.Гаману.

Розраховано на філологів, студентів, працівників бібліотечних та інформаційних служб, краєзнавців, а також усіх, хто цікавиться вітчизняною літературою, культурою суспільно-політичної сфери.

**89. Выдающиеся спортсмены : рек. библиогр. указ. / Харьк. обл. универс. науч. б-ка ; сост. В.С.Ручка. – Х. : ХОУНБ, 2012. – 49 с.**

Данный указатель познакомит вас с выдающимися спортсменами Харьковского региона разных периодов, самыми успешными футболистами и текущим составом команды “Металлист”.

Список литературы даст возможность самостоятельно разыскать необходимую литературу и улучшить свои знания о спортивном Харькове.

**90. “Кабинет Русского мира” на Харківщині : огляд. довідка за матеріалами період. вид. Харьк. обл. за 2011–2012 р. / ХОУНБ ; уклад. Я.В.Стародубцева. – Х., 2012. – 7 с.**

**91. Календар знаменних і пам’ятних дат Харківщини на 2013 рік : рек. бібліогр. покажч. / Харьк.**

**обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: Л.О.Сашкова, Л.М.Конопля, Г.М.Єрофєєва. – Х., 2012. – 72 с.**

Універсальне довідково-бібліографічне видання “Календар знаменних і пам’ятних дат Харківщини” видається ХОУНБ з 1977 р. Посібник містить фактографічні і бібліографічні відомості про визначні події історії, суспільно-політичного, громадського та культурного життя області, ювілеї уродженців краю та видатних діячів, життя і діяльність яких пов’язана з Харківщиною.

Покажчик складається з трьох частин і відкривається хронікою подій з історії Харківщини. Далі читачам пропонується перелік визначних дат стосовно подій і особистостей 2013 року. Зірочками (\*) позначені ті дати, до яких у третій частині подаються інформаційні довідки та бібліографічні списки. У списках рекомендовану літературу розміщено в логічній послідовності.

Видання розраховане на бібліотекарів, які пропагують краєзнавчу літературу, а також лекторів, вчителів та усіх читачів, що цікавляться краєзнавством. Радимо використовувати покажчик для відзначення ювілейних і пам’ятних дат краю. Він допоможе в організації книжкових виставок, переглядів, проведенні масових заходів.

Відбір матеріалу закінчено в серпні 2012 року.

**92. Краєзнавча книга Харківщини 2009 : анот. каталог видань / Харк. обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: Н.І.Грайворонська, Л.М.Конопля. – Х. : ХОУНБ, 2012. – 70 с. : іл.**

Анотований каталог інформує читачів про книги краєзнавчого напрямку видавництва та поліграфічних підприємств регіону, а також про друковані видання, присвячені Харкову й Харківській області, що вийшли в Україні та надійшли до фонду РІЦ “Харківщина” Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки протягом 2009 року. Покажчик є продовженням започаткованої у 2010 р. серії “Краєзнавча книга Харківщини”.

У каталозі містяться бібліографічні описи книг та анотації до них (**використані анотації із книг, запропоновані авторами або видавництвом**), подаються копії обкладинок. Бібліографічний опис здійснено за чинними в Україні стандартами. Літературу розміщено відповідно “Схеми краєзнавчого каталогу ХОУНБ”.

Окремим розділом представлені видання, що продовжуються, неопубліковані видання ХОУНБ. Для зручності користування до каталогу створений допоміжний апарат (“Іменний покажчик”, “Алфавітний покажчик назв творів”).

Видання адресовано фахівцям книговидавничої справи, представникам органів державної влади та управління, керівникам бібліотек, книгарень, працівникам бібліотек і музеїв, краєзнавцям, науковцям, студентам та усім тим, хто цікавиться книжковою продукцією та історією краю.

**93. Краєзнавча книга Харківщини 2011 : анот. каталог видань / Харк. обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: Н.І.Грайворонська, Л.М.Конопля. – Х. : ХОУНБ, 2012. – 73 с. : іл.**

Анотований каталог інформує читачів про книги краєзнавчого напрямку видавництва та поліграфічних підприємств регіону, а також про друковані видання, присвячені Харкову й Харківській області, що вийшли в Україні та надійшли до фонду РІЦ “Харківщина” Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки протягом 2011 року. Покажчик є продовженням започаткованої у 2010 р. серії “Краєзнавча книга Харківщини”.

У каталозі містяться бібліографічні описи книг та анотації до них (**використані анотації із книг, запропоновані авторами або видавництвом**), подаються копії обкладинок. Бібліографічний опис здійснено за чинними в Україні стандартами. Літературу розміщено відповідно “Схемі краєзнавчого каталогу ХОУНБ”. Окремим розділом представлені видання, що продовжуються, неопубліковані видання ХОУНБ. Для зручності користування до каталогу створений допоміжний апарат (“Іменний покажчик”, “Алфавітний покажчик назв творів”, “Зміст”).

Видання адресовано фахівцям книговидавничої справи, представникам органів державної влади та управління, керівникам бібліотек, книгарень, працівникам бібліотек і музеїв, краєзнавцям, науковцям, студентам та усім тим, хто цікавиться книжковою продукцією та історією краю.

**94. Література про Харківщину за 2011 р. : бібліогр. покажч. / Харк. обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: Л.І.Єпішева, Л.М.Конопля, Л.О.Сашкова. – Х. : ХОУНБ, 2012. – 394 с.**

Універсальний бібліографічний покажчик “Література про Харківщину за ... рік” видається бібліографічним відділом ХОУНБ з 1964 року. В посібнику представлені книги, газетні і журнальні статті краєзнавчого характеру.

Матеріал поточний, розписуються статті з періодичних видань, які отримувала бібліотека протягом 2011 року. Матеріал у покажчику розташовано відповідно “Схеми класифікації краєзнавчого каталогу Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки”. Бібліографічний опис видань здійснено у відповідності з діючими стандартами. Довідковий апарат посібника складається з “Іменного покажчика”, “Географічного покажчика”.

Видання адресується широкому колу читачів.

**95. Почесні громадяни м. Харкова, 2012 рік : біогр. довідка / ХОУНБ ; уклад. Н.І.Грайворонська. – Х., 2012. – 24 с. –** Відомості про звання “Почесний громадянин м. Харкова”, статистика нагородження; інформація про М.Ф.Бондаренка, Т.Б.Веркіну, П.М.Каркача, А.А.Коваленко, В.М.Лісового, М.Б.Маркевича, П.А.Масленнікова, І.М.Неклюдова, В.С.Пономаренка, А.М.Туренка.

**96. Почесні громадяни Харківської області, 2012 рік : біогр. довідка / ХОУНБ ; уклад. Н.І.Грайворонська. – Х., 2012. – 11 с. –** Відомості про звання “Почесний громадянин Харківської області” та нагородження; інформація про О.О.Дьоміна, О.Г.Русанова, М.І.Тітова, М.І.Хвисюка, Ю.М.Шрамка.

**97. Про культурне співробітництво Харківської області із зарубіжними країнами : інформ. довідка за**

**матеріалами преси / ХОУНБ ; уклад. Н.Ю.Казанцева. – Х., 2012.**

Вип. 1-4.

**98. Робота закладів культури та мистецтва Харківщини на сторінках періодичних видань : оперативна інформ. / ХОУНБ ; уклад. Я.В.Стародубцева. – Х., 2012.**

Вип. 1-24.

**110. Хроніка культурного життя Харківської області : огляд. довідка за повідомл. закл. культури і мистецтва та матеріалами період. вид. Харк. обл. / ХОУНБ ; уклад. Я.В.Стародубцева. – Х., 2012.**

Вип. 1-12.



## ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Ажажа В.М. (3)  
Аленков (Олешко) Ю.А. 49  
Бажанов Ю.П. 21  
Бакіров В.С. (79)  
Вайсберг О. 50  
Вакульчук О.А. 41  
Вировець Л.П. 51  
Вовк Р.О. 52  
Гаман В. (92)  
Гергеша В.Г. 6  
Гмыря Б. 4  
Голуб О.С. 53  
Гольденберг И. 54  
Гонтарь Т.В. 29  
Грабченко А.И. 86  
Грайворонська Н.І. 92,  
93, 95, 96,  
Дяченко М.В. 11  
Єлісеєва Т.П. 40  
Єпішева Л.І. 94  
Єрофеєва Г.М. 87, 88, 91  
Журавель В.В. 29  
Заболотный В.В. 55  
Захарова И.Б. 56  
Зборовець В. (59)  
Зборовець І.В. 59  
Зеленська Л.Д. 35  
Исаев Л. 27  
Казанцева Н.Ю. 97  
Кашаба О.Ю. 12  
Кириченко В.О. 60  
Кириченко Н. 60  
Киркач Н.Ф. (86)  
Коваль В. 14  
Ковальов В.М. (77)  
Конопля Л.М. 91-94  
Копелев Л.З. 61  
Королева В. 62  
Куделко С.М. 15  
Курбас Л. (44)  
Кушнарєнко Н.М. (83)  
Ландкоф В. 63  
Лапина М.С. 37  
Мамедова Д. 64  
Мартинов Г.С. 16  
Маслійчук В.Л. 17  
Мацак В.Н. 65  
Миславский В.Н. 5, 6  
Мірошніченко Є. (9)  
Могилевська Н.М. 19  
Мусяенко И. (7)  
Ніколаєнко В.І. 38  
Очеретянова Т.И. 67  
Парамонов А.Ф. 7, 23, 45  
Парийский А. 45  
Пархоменко М. (43)  
Первомайський Л.С. 68  
Птушкін В.М. (42)  
Редин Е.К. 32  
Рєпин И. (47)  
Ручка В.С. 89  
Рябченко О.Л. 40  
Сашкова Л.О. 87, 91, 97  
Селюк-Лапина Г.С. (8)

Селюк-Рознатовская С. (8)  
Семейкина Н.Н. 8  
Соловых В.А. 69  
Стародубцева Я.В. 90, 98,  
99  
Супруненко Н. 70  
Таглина О.В. 47  
Тараненко О.С. 71  
Тарасова Л.И. 15  
Тимченко В.П. 72, 73  
Тимченко И. (6)  
Тишевська Л.Г. 20  
Товажнянский Л.Л. 39  
Трипілець М.Я. 19  
Тріпухіна Н.П. 40  
Усенко А.В. 74  
Федецкий А. (5)  
Холякко В.И. (85)  
Чернишова Т.В. 19  
Черноморець В.О. 25  
Черный Н.С. 76  
Черных В.П. (78)  
Чернявский Г.И. (81)  
Швачко Т.О. 9  
Шейко В.М. 20  
Шкляревский Г.И. (80)  
Юрчук В.І. 10  
Яковлев А.И. (84)  
Якубович С. 48

## АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НАЗВ ТВОРІВ

- Академик Владимир Михайлович Ажажа 3  
Богодухів : до 350-річчя з часу заснування міста 87  
Бюджет города Харькова на 2010 год 26  
В конце тоннеля – свет 27  
В.М.Ковальов: до 70-річчя з дня народження і 42-річчя  
науково-педагогічної діяльності 77  
В.П.Черных. Полвека в фармации 78  
Василь Зборовець: життя і наукова діяльність 59  
Веснушки-конопушки 62  
Віват, Академіє! 33  
Віктор Гаман 88  
Віль Савбанович Бакіров – професор Харківського  
національного університету імені В.Н.Каразіна 79  
ВІРА НАДІЯ ЛЮБОВ 72  
Внесок освітян Харківщини в розвиток історичного  
краєзнавства в 20-х – початку 30-х років ХХ ст. 12  
Володимир Михайлович Птушкін 42  
Выдающиеся спортсмены 89  
Георгий Иванович Шкляревский – профессор Харьковского  
национального университета имени В.Н.Каразина 80  
Георгий Иосифович Чернявский 81  
Герої Дергачівщини 22  
Глиняні письмена 51  
Две певичы – две судьбы: С.Ф.Селюк-Рознатовская и  
Г.С.Селюк-Лапина 8  
Дикий мед 68  
Дневники. Щоденники: 1936–1969 4  
Долі з автографом війни 19  
Еліта держави – видатні випускники Національного  
технічного університету “Харківський політехнічний  
інститут” 34  
Євгенія Мірошниченко 9  
Жизнь и любовь 76

- Збірка творів лауреатів та дипломантів V обласного конкурсу ім. О.С.Масельського на кращий літературний твір : в 2 т. Т. 1. 57
- Збірка творів лауреатів та дипломантів V обласного конкурсу ім. О.С.Масельського на кращий літературний твір : в 2 т. Т. 2. 58
- Згадаймо всіх поіменно 16
- И сотворил себе кумира 61
- Избранное 56
- Илья Репин 47
- Искусство фотографии Альфреда Федецкого = Sztuka fotografii Alfreda Fedeckiego 5
- Истоки каменной храмовой архитектуры Слободской Украины 45
- Историко-статистическое описание с. Староверовка Константиноградского уезда Полтавской губернии 23
- Інструментальна музика в українських нотних виданнях 1923–1934 років 41
- Історія культури Слобідської України 20
- “Кабинет Русского мира” на Харківщині 90
- Календар знаменних і пам’ятних дат Харківщини на 2013 рік 91
- Каталог выставки XII археологического съезда в Харькове. Отдел церковных древностей 32
- Кафедра інформаційних управляючих систем Харківського національного університету радіотехніки : 50 років 36
- Киркач Николай Фёдорович: (к 85-летию со дня рождения) 86
- Книга Пам’яті України. Харківська область. Т. 1 (29). Переможці 13
- Краєзнавча книга Харківщини 2009 92
- Краєзнавча книга Харківщини 2011 93
- Кришталевий об’єктив Миколи Пархоменка 43
- Курбасівські читання 44
- Летчик-штурмовик Иван Мусяненко 7
- Література про Харківщину за 2011 р. 94

Матеріали к історії пивоварення в Харківській губернії	14
Место для меня	65
Метка льва	74
Механик-изобретатель Иосиф Тимченко в документах и воспоминаниях	6
Музейна справа на Харківщині, становлення та розвиток	82
Мы – мост из прошлого в грядущее	29
На вулиці Петровського	66
На схилі віку	73
Настуся-сонечко	60
Наталя Миколаївна Кушнарєнко	83
Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”: історія розвитку, 1885–2010	38
Наша военная молодость. От солдата до маршала	21
Неповнолітні злочинці в Харківському намісництві. 1780–1796 pp.	17
“О, память сердца!”	54
Однокласники	25
Очі – Снігове озеро	52
Память сердца	18
Параллельно яру	63
Пісні від щирого серця	46
Политехнический – моя судьба, мой мир, моя жизнь	39
Почесні громадяни м. Харкова, 2012 рік	95
Почесні громадяни Харківської області, 2012 рік	96
Приватний сектор	71
Приключения Стивена Стекчиалса	69
Про культурне співробітництво Харківської області із зарубіжними країнами	97
Профессор Александр Иванович Яковлев: к 80-летию со дня рождения	84
Профессор Владимир Ильич Холявко: к 80-летию со дня рождения	85
Пчелочка золотая	67
П’ятдесят літ на сторожі української науки та культури	10

Регіональна влада очима громадськості	31
Робота закладів культури та мистецтва Харківщини на сторінках періодичних видань	98
Российско-украинская дружба. Время и судьбы	30
Сборник воспоминаний и статей	48
Святкові дні	70
Серця, обпалені війною	24
Страницы истории харьковской школы клинической генетики: к 45-летию	28
Університет в моєй житті	37
Учена рада університету: історія, теорія, досвід	35
Харківська держана академія міського господарства	40
Харьков : справочник по названиям: 7000 улиц, площадей, скверов, районов...	2
Харьков. Золотые страницы 2012	1
Харьков: хроника столетий	15
Харьковский мост	75
Хатній космос	11
Хліб насущний	53
Холодна гора	50
Хроніка культурного життя Харківської області	99
Царапины	55
Читай – не читай... : лирика и палиндромия	49
Що час не стер	64